

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни «Облік на підприємствах малого бізнесу»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

за темою № 7 - Облік доходів, витрат, фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління
(протокол від 15.08.2022 № 1)

Розробники:

1. Викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач – методист Водолазська Н.В.

Рецензенти:

1. Зав. кафедри міжнародних економічних відносин та адміністрування Кременчуцького інституту ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», к.е.н., доцент Єфременко А.Г.
2. Кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС Харченко М.В.

План лекції

1. Облік доходів
2. Облік витрат
3. Облік фінансових результатів

Рекомендована література:

Основна

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємства : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI
3. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720
4. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 25.06.2003 р. №422
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва : Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. №186
6. Верига Ю.А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2014. – 264 с.
7. Гура Н.О., Мельник Т.Г. Облік на підприємствах малого бізнесу. Підручник. – К. : ЦНЛ, 2018. – 288 с.
8. Дробязко С.І., Козир Т.М., Холод С.Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2012. – 416 с.
9. Ольшанська М.В., Сажинець С.Й, Хом'як Р.Л. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К.: Магнолія 2006, 2017. – 254 с.
10. Кудлаєва Н.В. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. – Ч.: БДФЕУ, – 2015. – 156 с.
11. [Мединська Т.В.](#), [Чабанюк О.М.](#) Спеціальні податкові режими. Загальні положення, облік і звітність. Навчально-практичний посібник. – К.: Алерта, 2017. – 240 с.
12. Сук Л. К., Сук П. Л., Данілочкіна О. В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. Навчальний посібник. – К.: «Каравела», 2017. – 372 с.

Додаткова

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV(зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
15. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку
17. Милявська Е.П., Жабін О.І. Облік на підприємствах малого бізнесу. Навчальний посібник. – К. : ЦНЛ, 2008. – 162 с.
18. Свідерський Є.І., Свідерський Д.Є. Облік діяльності суб'єктів малого підприємництва. Навчальний посібник. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с.
19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
20. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

21. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
22. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.
23. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>
24. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua>
25. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>

Текст лекції

1. Облік доходів

Кореспонденція рахунків з обліку доходів від реалізації надана в табл. 7.1

Таблиця 7.1
Кореспонденція рахунків з обліку доходів від реалізації

Зміст операції	Д-т	К-т
Попередня оплата		
Отримано оплату за продукцію до відвантаження	31	37
Відображено суму податкового зобов'язання	643	641
Відображено доход від реалізації	37	70
ПДВ	70	643
Списано собівартість реалізованої продукції після відвантаження	90	26
Списано чистий доход від реалізації продукції	70	79
Собівартість реалізованої продукції віднесено на фінансові результати	79	90
Наступна оплата		
Реалізовано готову продукцію, товари, роботи, послуги	37	70
Відображена сума податкового зобов'язання	70	64
Списано собівартість відвантаженої продукції	90	26
Надійшла оплата за відвантаженою продукцію	31	37
Списано чистий дохід від реалізації продукції	70	79
Собівартість реалізованої продукції віднесено на фінансові результати	79	90

2. Облік витрат

Методологічні основи відображення витрат на виробництво продукції

Згідно з Спрощеним планом рахунків облік та узагальнення інформації про накладні виробничі витрати на організацію та управління виробництвом, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування ведеться на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати».

Облік та узагальнення інформації про інші витрати операційної діяльності та інші витрати діяльності, а також обліковуються належна до сплати за звітний період відповідно до законодавства сума податків і зборів (обов'язкових платежів) ведеться на рахунку 96 «Інші витрати».

Суми по рахунках 91 та 96 знаходять відображення в відомості 5-м. Облік витрат на виробництво ведеться відомості 5-м (рахунок 23 «Виробництво»).

Зазначені розділи відомості 5-м складаються на підставі первинних документів з витрати матеріалів, нарахування заробітної плати, розрахунків амортизації основних засобів, розрахунків відрахувань на соціальні заходи, розрахунків розподілу витрат за видами продукції (робіт, послуг), приймальноздавальним накладним на здачу готової продукції на склад, актів про виконані роботи або надані послуги та інших документів, що підтверджують витрати підприємства.

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво надана в табл. 7.2

Таблиця 7.2

Кореспонденція рахунків з обліку витрат на виробництво

Зміст операції	Д-т	К-т
Облік матеріальних витрат		
Списано виробничі запаси на виробництво, у випадку використання їх безпосередньо на виробництво	23	20
Списано виробничі запаси на загальновиробничі витрати	91	20
Списано виробничі запаси на адміністративні витрати	96	20
Облік витрат на оплату праці		
Нараховано заробітну плату виробничому персоналу	23	66
Нараховано заробітну плату загальновиробничому персоналу	91	66
Нараховано заробітну плату адміністративному персоналу, іншим категоріям	96	66
Облік амортизації		
Нараховано амортизацію необоротних активів виробничої діяльності	23	13
Нараховано амортизацію необоротних активів загальновиробничого призначення	91	13
Нараховано амортизацію необоротних активів адміністративного, іншого призначення	96	13
Облік інших операційних витрат		
Нараховано обов'язкові платежі	96	64
Облік інших витрат		
Нараховано відсотки за кредит	96	68

Для обліку доходів та фінансових результатів малі підприємства можуть застосовувати відомість 5-м (рахунки 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», 70 «Доходи», 79 «Фінансові результати»).

Підставою для записів є: рахунки-фактури, податкові накладні, виписки банку, касові звіти, договори, митні декларації і т. ін.

3. Облік фінансових результатів

Кореспонденція рахунків з обліку фінансових результатів надана в табл. 7.3

Таблиця 7.3

Кореспонденція рахунків з обліку фінансових результатів

Зміст операції	Д-т	К-т
Списаний на фінансові результати доход від реалізації продукції (робіт, послуг)	70	79
Списана на фінансові результати собівартість реалізованої продукції	79	90
Списані на фінансові результати інші доходи	74	79
Списані на фінансові результати інші витрати	79	96
Відображено суму прибутку	79	44
Відображено суму збитку	44	79

Сальдо за рахунком 79 «Фінансові результати» списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» і вже за цим рахунком підводиться підсумок і виводиться загальний фінансовий результат.